

RESELTAM

e-Learning

Kamieniarstwo

Moduł 4

Konserwacja

Wstęp.....	2
1. Metody konserwacji.....	2
1.1 Przeszłe metody.....	2
1.2 Współczesne metody.....	2
Uwagi.....	3

Wstęp

Metody konserwacji dzielimy na aktywne i pasywne. Te pierwsze odnoszą się do działania na faktycznym elemencie architektonicznym z kamienia z zastosowaniem konsolidantów oraz materiałów ochronnych. Te drugie dotyczą każdego innego działania, lecz nie skierowanego na konkretny element z kamienia.

Postępując w konserwacji i regeneracji według zasady minimalnej interwencji, było i jest, szczególnie dzisiaj, wiele możliwości zapobiegających nadużywaniu materiałów syntetycznych i innych metod, które mogłyby być efektywne na krótszą metę, lecz nie koniecznie na dłuższą. Pomimo wiarygodnych testów laboratoryjnych na starzenie, nie ma w pełni pewności w sytuacjach rzeczywistych, ich zmienności.

W tym względzie należy wspomnieć o:

- Zredukowanie przyczyn uszkodzenia (metoda pasywna);
- Konserwacja (metoda aktywna).

Pierwsze podejście ukierunkowane jest na przyczyny uszkodzenia (zniwelowanie lub zredukowanie kontaktu z wodą i jej absorpcji). Drugie podejście oznacza powtarzanie zabiegów, których celem jest stosowanie materiałów (ich potencjalny brak kompatybilności lub niepożądane zachowanie) na niskim poziomie, niemniej gwarantujących ich skuteczność. Przykładami metod pasywnych, zwykle na poziomie budowlanym, jest zastosowanie barier wodnych lub osłon. W przypadku zabytków jest to czasami jedyny sposób na zapewnienie obiektowi ochrony, a tym samym konserwacji.

1. Metody konserwacji

Konserwacja kamienia polega na utrzymaniu materiału “w służbie”, aby mógł spełniać swoje funkcjonalne i estetyczne, kulturowe, role. Ich celem jest zwykle utrzymanie porowatości kamienia na niskim poziomie, aby uniknąć rozwojowi rozpadu. Metoda zwykłego czyszczenia powierzchni zapobiega gromadzeniu się pyłów i brudu.

1.1 Przeszłe metody

Przed pojawieniem się wyrobów syntetycznych, (połowa XIX wieku), nie dysponowao wieloma sposobami ochrony obiektów z kamienia. Głównymi metodami były:

- Użycie wosków naturalnych;
- Wykańczanie powierzchniowe z użyciem gęstych pokryć wapiennych.

Ta pierwsza stosowana była dla ważnych, (zwykle dekoracyjnych), elementów konstrukcji budowlanych, dając naturalne zabezpieczenie przed wpływem wody. Ta druga, (znana w języku włoskim jako „scialbo”), polegała na pokostowaniu, nałożeniu warstwy protektorowej na powierzchni w większości porowatych kamieni węglanowym. Po zużyciu tej warstwy następował czas na ponowienie zabiegu.

1.2 Współczesne metody

Przy zachowaniu prostych metod przeszłych, metody współczesne są bardzo zróżnicowane. Praktyka konserwatorska polega na doborze odpowiednich materiałów ochronnych, (zob. Moduł 5); główna różnica polega na tym, że stężenie głównych składników znacznie niska, co gwarantuje powtórzenie zastosowania metody po okresie od 5 do 20 lat.

Uwagi

Niestety, praktyka konserwatorska nie jest w pełni dostateczna. Jest wiele przypadków, gdy zabiegi konserwacyjne lub regeneracyjne są przeprowadzane sporadycznie bez jasnego programu konserwatorskiego. Przyczyn konserwacji jest mnóstwo i, na poziomie architektonicznym, często zachodzi potrzeba stosowania kosztownych urządzeń (na przykład rusztowania) umożliwiających konserwację w danym stopniu i czasie.